

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
Αυτοτελές Τμήμα
Συλλογικών Οργάνων**

**Ηράκλειο, 02 Ιουλίου 2024
Αρ. πρωτ.: 229689**

Ταχ. Δ/ση :Πλατεία Ελευθερίας
Ταχ. Κώδικας :712 01
Πληροφορίες :Άννα Μιχελινάκη
Τηλέφωνα :2813 400228
e-mail :tyso@crete.gov.gr

ΠΡΟΣ: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης,
Δ/ση Περιβάλλοντος και
Χωρικού Σχεδιασμού

ΚΟΙΝ.: 1. Αντιπεριφερειάρχες ΠΕ Ηρακλείου,
Ρεθύμνου, Χανίων
2. Δ/ση Περιβάλλοντος &
Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ
3. Δήμους Χανίων, Αποκορώνου,
Ρεθύμνου, Αμαρίου, Μυλοποτάμου,
Μαλεβιζίου
4. ΑΔΜΗΕ ΑΕ

ΘΕΜΑ: Διαβίβαση της αριθμ. **28/2024** απόφασης της Επιτροπής
Περιβάλλοντος και Χωροταξίας.

Σας διαβιβάζουμε για τις δικές σας ενέργειες, αντίγραφο της υπ' αριθ.
28/2024 απόφασης της Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας (**πρακτικό Ν°
05/20-06-2024**) που αφορά στην Έκφραση άποψης επί της Μελέτης
Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: **«Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης
150 kV Χανιά – Δαμάστα**, συνολικού μήκους 101,3 km δια μέσου και εντός των
ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου και
Μαλεβιζίου με φορέα την εταιρεία **ΑΔΜΗΕ ΑΕ**».

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Βαρδιάμπαση Νίκη

Εσωτερική Διανομή:

- Γραφείο Περιφερειάρχη
- Αναπληρωτή Περιφερειάρχη ΠΚ
- Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ
- Εκτελεστικό Γραμματέα ΠΚ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΧΩΡΟΤΑΞΙΑΣ**

**ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
ΑΔΑ:**

**Απόσπασμα Πρακτικού Ν° 05/20-06-2024
Αριθμός Απόφασης 28/2024**

Στο Ηράκλειο σήμερα **Πέμπτη 20 Ιουνίου 2024** και ώρα **11:00** συνήλθε σε διαζώσης συνεδρίαση η **Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας, στο Ηράκλειο** (Περιφερειακό Κατάστημα, Πλατεία Ελευθερίας 01), ύστερα από τη με αριθ. πρωτ.: **194690/05-06-2024 σε ορθή επανάληψη** πρόσκληση του Προέδρου της.

Στη συνεδρίαση, στην οποία κλήθηκαν νόμιμα τα τακτικά και τα αναπληρωματικά μέλη, παραβρέθηκαν:

1	Ξυλούρης Νικόλαος	Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος	Πρόεδρος της Επιτροπής
2	Περισυνάκης Αθανάσιος	Περιφερειακός σύμβουλος	τακτικό μέλος
3	Κουτεντάκη Θεοδώρα	» »	» »
4	Αλεξάκης Γεώργιος	» »	» »
5	Ιερωνυμάκης Πρίαμος	» »	» »
6	Βοργιάς Στυλιανός (Στέλιος)	» »	» »
7	Φραγκάκης Εμμανουήλ	» »	» »
8	Χαριτάκη Μακράκη Χρυσάνθη	» »	» »
9	Μανούσας Ιωάννης (Βλαντάς)	» »	» »
10	Τερζής Λεωνίδα	» »	» »
11	Παπαβασιλείου Νεκτάριος	» »	» »
12	Τσουδερός Ευάγγελος	» »	» »
13	Βάρδα Μαρία	» »	Αντιπρόεδρος
14	Χαιρετάκης Μιχαήλ	» »	τακτικό μέλος
15	Βρύσαλης Δημήτρης	» »	» »
16	Μαρινάκης Αλέξανδρος	» »	ως αναπληρωματικό μέλος (συμμετείχε ως τακτικό μέλος στο 1°, 4° & 5° θέμα)

Α. Στη συνεδρίαση παραβρέθηκαν οι κ.κ.: Πισσούλης Γεώργιος Αναπληρωτής Περιφερειάρχης ΠΚ, Μαρινάκης Γεώργιος Δήμαρχος Δήμου Ρεθύμνου, Κουκιανάκης Χαράλαμπος Δήμαρχος Δήμου Αποκόρωνα, Κλάδος Γεώργιος Δήμαρχος Δήμου Μυλοποτάμου, Κεγκέρογλου Βασίλειος Δήμαρχος Δήμου Μινώα Πεδιάδος, Μπαριτάκης Παύλος Δήμαρχος Δήμου Βιάννου, Νικηφοράκης Ιωάννης Αντιδήμαρχος Δήμου Χανίων, Κοκκινάκης Θεοφάνης Αντιδήμαρχος Δήμου Μαλεβιζίου, Σφακιανάκης Μάμας Αντιδήμαρχος Δήμου Αρχανών Αστερουσίων, Μαυράκης Κωνσταντίνος Πρόεδρος Τ.Κ. Δαμάστας,

Σμπιράκης Γεώργιος Πρόεδρος Τ.Κ. Ασή Γωνιάς, Γύπαρης Κωνσταντίνος επικεφαλής ελάσσονος αντιπολίτευσης Δήμου Αποκόρωνα, Κουκλινός Ανδρέας επικεφαλής μείζονος αντιπολίτευσης Δήμου Αποκόρωνα, Ζώης Σταύρος Δημοτικός Σύμβουλος Δήμου Αποκόρωνα, Κριτωτάκης Μαρίνος προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Βιώσιμης Ανάπτυξης ΠΚ, Καγιαμπάκη Άννα προϊσταμένη Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Δαφνομήλη Δήμητρα προϊσταμένη τμήματος Περιβάλλοντος Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, Σπυριδάκης Γεώργιος υπάλληλος Δ/σης Τεχνικών Έργων ΠΚ, Βογιατζή Χρυσάνθη ειδική σύμβουλος Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος ΠΚ, Χατζηπάνος Μιχάλης Διευθυντής Νέων Έργων Μεταφοράς ΑΔΜΗΕ, Λιάρου Πελαγία Τομεάρχης Μελετών Γραμμών Μεταφοράς ΑΔΜΗΕ, Κουκουινιάς Δημήτριος Τομεάρχης Περιβαλλοντικών Μελετών & Απαλλοτριώσεων ΑΔΜΗΕ, Ζαννάκη Αικατερίνη μελετήτρια εταιρείας ECO CONSULTANTS S.A., Αλκιάδης Τσέσκος εξωτερικός συνεργάτης εταιρείας ECO CONSULTANTS S.A., Βαρδουλάκη Ευσαΐα μελετήτρια θέματος 06, Νικολούδης Εμμανουήλ δικηγόρος Δήμου Αποκορώνου, Μπενιουδάκη Άννα δικηγόρος κατοίκων Κεραμιών θέματος 01, Ντερμανάκης Ιωάννης δικηγόρος θέματος 03, Δαλαβέρου Ειρήνη εκπρόσωπος ΛΑΣΥ Οροπεδίου Λασιθίου, Μυρωνάκης Ιωάννης και Τσάκου - Μυρωνάκη Μαρία ενδιαφερόμενοι πολίτες θέματος 01, Γαβριλάκης Ιωάννης πρόεδρος πολιτιστικού Συλλόγου Δ.Δ. Στύλου Δήμου Αποκόρωνα, Σφακιανάκη Βάνα εκπρόσωπος Οικολογικής Παρέμβασης Ηρακλείου, Καραδήμου Μαρία εκπρόσωπος Πανλασηθιώτικης Ενάντια στις ΒΑΠΕ, Σπυριδάκης Ιωάννης Αντιπρόεδρος Ορειβατικού Συλλόγου Λασιθίου, Κλάδος Αλέκος και Κλάδος Μιχαήλ εκπρόσωποι Πεζοπορικού Ομίλου Ηρακλείου, Βρυωνάκης Γεώργιος μέλος Ν.Ε. ΣΥΡΙΖΑ Χανίων, Σαμαρειτάκης Νίκος υπάλληλος Δ/σης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ΠΚ, Ατσαλάκης Μιχάλης υπάλληλος Γραφείου Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων ΠΚ και για την τήρηση των πρακτικών οι: Βαρδιάμπαση Νίκη και Μιχελινάκη Άννα υπάλληλοι Αυτοτελούς Τμήματος Συλλογικών Οργάνων ΠΚ.

Β. Συμμετείχαν μέσω τηλεδιάσκεψης οι κ.κ. Ρανουτσάκη Ελένη προϊσταμένη Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Ρεθύμνου, Νικολουδάκης Εμμανουήλ προϊστάμενος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Ρεθύμνου, Ρουκουνάκης Εμμανουήλ προϊστάμενος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Λασιθίου, Βεγλιρής Εμμανουήλ προϊστάμενος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων, Αγγελογιαννάκη Ελένη υπάλληλος τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας ΠΕ Χανίων, Καρκαλέτση Σταματούλα υπάλληλος τμήματος Δομών Περιβάλλοντος Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Ρεθύμνου, Μάργαρης Ιωάννης Αντιπρόεδρος ΔΣ ΑΔΜΗΕ & Γενικός Διευθυντής Τεχνολογίας, Ανάπτυξης Συστήματος και Στρατηγικής, Μίχος Δημήτριος Γενικός Διευθυντής Λειτουργίας, Υποδομών & Αγοράς ΑΔΜΗΕ, Τσιρέκης Κωνσταντίνος Διευθυντής Στρατηγικής και Σχεδιασμού Ανάπτυξης Συστήματος ΑΔΜΗΕ, Φλώρου Άλκηστη Ειδική Σύμβουλος στο Γραφείο Προέδρου ΑΔΜΗΕ, Τσέβη Ειρήνη Διευθύντρια Κλάδου Περιβαλλοντικής, Κοινωνικής & Εταιρικής Διακυβέρνησης, Μπαλά Κατερίνα Ρ.Α. στον Αντιπρόεδρο ΔΣ & Γενικό Διευθυντή Τεχνολογίας, Ανάπτυξης Συστήματος & Στρατηγικής ΑΔΜΗΕ, Ιωάννου Κατερίνα και Κυμάκη Ιωάννα Δικηγόροι ΑΔΜΗΕ.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής ύστερα από τη διαπίστωση απαρτίας, κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης με τα παρακάτω θέματα ημερήσιας διάταξης:

ΘΕΜΑ 1^ο: Έκφραση άποψης επί της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του έργου: «**Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα**, συνολικού μήκους 101,3 km δια μέσου και εντός των ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου και Μαλεβιζίου με φορέα την εταιρεία **ΑΔΜΗΕ ΑΕ**».

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος και Χωροταξίας έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

- α)** Του **N. 1650/1986**: «Για την προστασία του περιβάλλοντος»,
- β)** Του **N. 2690/1999**: «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις»,
- γ)** Του **N. 3852/2010**: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης - Πρόγραμμα Καλλικράτης»,
- δ)** Του **N. 4014/2011**: «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος»,
- ε)** της αριθμ. **1649/45-15-1-2014 ΚΥΑ**, η οποία αφορά στην «εξειδίκευση των διαδικασιών γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α΄ της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής υπ΄ αριθμ. 1958/2012 (ΦΕΚ Α΄ 21),
- στ)** του **N 5056/2023**: «Αναμόρφωση του συστήματος διακυβέρνησης Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης α΄ και β΄ βαθμού, κατάργηση νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου δήμων, παρακολούθηση επιδόσεων τοπικής αυτοδιοίκησης οικονομική και διοικητική διαχείριση οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, ευζωία των ζώων συντροφιάς, κατασκευή και αναβάθμιση λειτουργούντων χερσαίων συνοριακών σταθμών και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Εσωτερικών»,
όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν.

- 2.** Το Π.Δ. **149/2010** με θέμα: «**Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης**» (ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α΄) όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. **1218/ΦΕΚ 762 τ. Β΄/ 26-02-2021** Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
- 3.** Την αριθμ. **4/2024** απόφαση σε **2^η ορθή επανάληψη** Περιφερειακού Συμβουλίου (πρακτικό Ν^ο 02/16-01-2022), που αφορά: **α)** στη Σύσταση Επιτροπής Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Κρήτης, **β)** στον Καθορισμό αριθμού των μελών της και **γ)** στη Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων του Περιφερειακού Συμβουλίου προς την Επιτροπή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 164 του Ν. 3852/10: «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τις διατάξεις του άρθρου 13 του Ν. 5056/2023, **από τη δημοσίευση της απόφασης στο ΦΕΚ 09-02-2024 έως 30/06/2026.**
- 4.** Το ΦΕΚ **949 τ. Β/09-02-2024** που αφορά τη δημοσίευση της αρ. **4/2024** απόφασης Περιφερειακού Συμβουλίου ΠΚ.
- 5.** Την αριθμ. πρωτ. **52177/14-02-2024** απόφαση Περιφερειάρχη, που αφορά στον ορισμό προέδρου Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας Π.Κ. έως **04-01-2025.**
- 6.** Το με αριθμ. πρωτ. **4393/28-12-2023** έγγραφο της **Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**, με το οποίο μας διαβιβάστηκε στο Περιφερειακό Συμβούλιο η Μ.Π.Ε. για το αναφερόμενο έργο.
- 7.** Τη με αριθμ. πρωτ. **11241/11-01-2024 ανακοίνωση του Περιφερειακού Συμβουλίου** στον τοπικό τύπο, προκειμένου να λάβουν γνώση οι φορείς και οι

πολίτες των **Περιφερειακών Ενοτήτων Ηρακλείου, Ρεθύμνου και Χανίων**, για την αναφερόμενη Μ.Π.Ε.

8. Το με αρ. πρωτ. **12919/12-01-2024** έγγραφο του **Τμήματος Συλλογικών Οργάνων Π.Κ.** προς τους **Δήμους Χανίων, Αποκορώνου, Αμαρίου, Ρεθύμνου, Μυλοποτάμου και Μαλεβιζίου** με θέμα: Διαβίβαση ΜΠΕ στο Δήμο που αφορά το έργο: «**Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα**, συνολικού μήκους 101,3 km δια μέσου και εντός των ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου και Μαλεβιζίου με φορέα την εταιρεία **ΑΔΜΗΕ ΑΕ**», για έκφραση γνώμης από τα οικεία συλλογικά όργανα.
9. Τη με αριθμ. **18/2024** (πρ. Νο 04/29-01-2024) **απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «Έκφραση γνώμης επί της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου **Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα**, συνολικού μήκους 101,3 km, της **ΑΔΜΗΕ ΑΕ**».
10. Το με αριθμ. πρωτ. **5131/29-01-2024** **έγγραφο της Δημοτικής Ενότητας Κεραμιών** με θέμα: «**Διαβίβαση αποφάσεων των Τ.Κ. Κεραμιών για τη Γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 KV Χανιά – Δαμάστα**».
11. Το από **01-02-2024** σχόλιο στην Ιστοσελίδα Διαβούλευσης Περιφέρειας Κρήτης του **Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Ψηλορείτη Ανώγεια**.
12. Το από **06-02-2024** σχόλιο στην Ιστοσελίδα Διαβούλευσης Περιφέρειας Κρήτης του **προέδρου της Δημοτικής Κοινότητας Καστέλλου Αποκορώνου**, και Αναγνωστάκη Θεοφάνη.
13. Το με αριθμ. πρωτ. **577/16-02-2024** έγγραφο της **Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης**, με θέμα «Υπενθύμιση γνωμοδότησης και αποστολής απόψεων για την έγκριση Περιβαλλοντικών Όρων για το έργο **Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα**, συνολικού μήκους 101,3 km δια μέσου και εντός των ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου και Μαλεβιζίου, με φορέα την εταιρεία **ΑΔΜΗΕ ΑΕ**».
14. Το με αριθμ. πρωτ. **25/21-02-2024** έγγραφο του **Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης** με θέμα: «**Νέα γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα και υποβάθμιση του αντικειμένου και των στόχων του έργου LIFE Διατήρηση του πληθυσμού του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο (Bonelli eastMed) LIFE17 MAT/GR/000514**».
15. Το με αριθμ. πρωτ. **64743/23-02-2024** **έγγραφο της Αντιπεριφέρειας Περιβάλλοντος ΠΚ** προς την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης με θέμα: «Απάντηση στο με αρ. πρωτ. οικ.577/16-02-2024 έγγραφο σας».
16. Το με αριθμ. πρωτ. **37/12-03-2024** έγγραφο του **Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης** με θέμα: «**Ζώνες αποκλεισμού και αντισταθμιστικά έργα με στόχο τη διατήρηση του Σπιζαετού και άλλων αρπακτικών ειδών – LIFE Διατήρηση & Διαχείριση του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο (Bonelli eastMed) LIFE17 MAT/GR/000514**».
17. Το με αριθμ. πρωτ. **36/12-03-2024** έγγραφο της επιστημονικής ομάδας του προγράμματος **LIFE17 NAT/GR/000522 – LIFE GRECABAT** («Ελληνικά Σπήλαια και Χειρόπτερα: Διαχειριστικές Δράσεις και Αλλαγή Συμπεριφοράς») με θέμα: «**Σχετικά με την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (στο πλαίσιο ΜΠΕ) του έργου Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα**».
18. Το με αριθμ. πρωτ. **2357/14-03-2024** έγγραφο του **Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «**Διαβίβαση των με αριθμό 47/2024 και με αριθμό 18/2024 αποφάσεων Δημοτικού Συμβουλίου Αποκορώνου**».
19. Το με αριθμ. πρωτ. **90239/14-03-2024** **έγγραφο της Αντιπεριφέρειας Περιβάλλοντος ΠΚ** με θέμα: «**Αίτημα χρονικής παράτασης ως προς την**

καταληκτική ημερομηνία γνωμοδότησης της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας ΠΚ, που αφορά στην ΜΠΕ του έργου Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα της ΑΔΜΗΕ Α.Ε.»

20. Το με αριθμ. πρωτ. **96137/20-03-2024** έγγραφο της **Αντιπεριφέρειας Περιβάλλοντος ΠΚ** με θέμα: «Απόσυρση θέματος της προσεχούς συνεδρίασης Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας ΠΚ, που αφορά στην ΜΠΕ του έργου Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα της ΑΔΜΗΕ Α.Ε.»
21. Το με αριθμ. πρωτ. **84/22-03-2024** έγγραφο του **Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας** με θέμα: «Απόψεις για την κατασκευή γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης από τον υποσταθμό Χανίων στη Ξυλοκαμάρα (Δ. Χανίων) έως τον υπό κατασκευή υποσταθμό στη Δαμάστα, (Δ. Μαλεβιζίου)».
22. Το με αριθμ. πρωτ. **3071/05-04-2024** έγγραφο του **Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «Ερωτήματα αναφορικά με α) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα συνολικού μήκους 101,3 km της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., καθώς και β) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το έργο 6 ΑΣΠΗΕ συνολικής εγκαταστημένης ισχύος 288 MW στους Δήμους Κισσάμου, Σφακίων, Αποκορώνου και Κανδάνου – Σελίνου με φορέα την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ».
23. Τη με αριθμ. **68/2024** (πρ. Νο 11/12-04-2024) **απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «Ψήφισμα σχετικά με τη γραμμή μεταφοράς υψηλής τάσης Χανιά – Δαμάστα και άρθρα που είδαν το φως της δημοσιότητας».
24. Το με αριθμ. πρωτ. **3964/24-04-2024** έγγραφο του **Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «Διαβίβαση του Ιατρικού Συλλόγου Χανίων, της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρείας και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος – Παράρτημα Κρήτης σχετικά με: α) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) του έργου: «Γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 KV Χανιά – Δαμάστα συνολικού μήκους 101,3 km της ΑΔΜΗΕ Α.Ε.», καθώς και β) τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) για το έργο «6 ΑΣΠΗΕ συνολικής εγκαταστημένης ισχύος 288 MW στους Δήμους Κισσάμου, Σφακίων, Αποκορώνου και Κανδάνου – Σελίνου με φορέα την ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΑΒΕΤΕ».
25. Τη με αριθμ. **248/2024** (πρ. Νο 17/22-05-2024) **απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Χανίων** με θέμα: «Παρατηρήσεις επί της ΜΠΕ του έργου Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα της ΑΔΜΗΕ Α.Ε.».
26. Το με αριθμ. πρωτ. **33565/12-06-2024 Δ11** Έντυπο απόψεων ενδιαφερόμενου κοινού επί της ΜΠΕ έργου ή δραστηριότητας κατηγορίας Α για τη διαδικασία Δημόσιας Διαβούλευσης του **Δήμου Χανίων**.
27. Το με αριθμ. πρωτ. **6075/13-06-2024** έγγραφο του **Δήμου Αποκορώνου** με θέμα: «Διαβίβαση της με αριθμό 94/2024 (ΑΔΑ: 6ΛΧΘΩΨΤ-Ψ5Ω) απόφασης Δημοτικού Συμβουλίου Αποκορώνου».
28. Τη με αριθμ. **141/2024** (πρ. Νο 18/18-06-2024) **απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου Δήμου Μαλεβιζίου** με θέμα: «Γνωμοδότηση επί της ΜΠΕ του έργου: Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα της ΑΔΜΗΕ Α.Ε.»
29. Το υπόμνημα του βουλευτή Χανίων **ΣΥΡΙΖΑ – ΠΣ** και πρώην Δημάρχου Χανίων, **κου Παύλου Πολάκη**, το οποίο κατατέθηκε στη γραμματεία κατά τη διαδικασία της συνεδρίασης.
30. Το υπογεγραμμένο έγγραφο από τριάντα (30) πολιτιστικούς συλλόγους του **Δήμου Αποκορώνου**, το οποίο κατατέθηκε στη γραμματεία κατά τη διαδικασία της συνεδρίασης.
31. Το με αριθμ. πρωτ. **206583/14-06-2024** έγγραφο της Διεύθυνσης **Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ**, στο οποίο αναφέρονται τα παρακάτω:

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. Π.Κ. 12716 /12-01-2024 έγγραφο της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης (απ. πρωτ. ΑΔΚ 4393/28-12-2023).

Έχοντας υπόψιν:

1. Τον Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/Α/7-06-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
2. Το Π.Δ. 149/2010: «Οργανισμός της Περιφέρειας Κρήτης»(ΦΕΚ 242/27-12-2010, τεύχος Α'), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με την αριθμ. 1218/ΦΕΚ 762 τ. Β' / 26-02-2021 Απόφαση Συντονίστριας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
3. Την με αρ. πρωτ. 392146/22-12-2021 Απόφαση Περιφερειάρχη (ΑΔΑ: ΩΞΚ7ΛΚ-Ρ3Ω) «Μεταβίβαση δικαιώματος υπογραφής «Με Εντολή Περιφερειάρχη» στους Προϊσταμένους των Οργανικών Μονάδων της έδρας της Περιφέρειας Κρήτης.»
4. Τον Ν. 1650/86 (ΦΕΚ 160Α'/86) «για την προστασία του περιβάλλοντος», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.
5. Τον Ν. 4042/12 (ΦΕΚ 24 Α/13-2-2012) : “Ποινική προστασία του περιβάλλοντος - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/99/ΕΚ - Πλαίσιο παραγωγής και διαχείρισης αποβλήτων - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2008/98/ΕΚ - Ρύθμιση θεμάτων Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής” όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
6. Τον Ν.4014/2011 (ΦΕΚ 209 Α'/21.09.2011) «Περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων, ρύθμιση αυθαιρέτων σε συνάρτηση με δημιουργία περιβαλλοντικού ισοζυγίου και άλλες διατάξεις αρμοδιότητας Υπουργείου Περιβάλλοντος.» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
7. Την Υ.Α.ΔΠΠΑ/οικ. 37674/2016 (ΦΕΚ 2471 Β'/2016) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της Υ.Α. 1958/2012- Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.9.2011 (ΦΕΚ 209/Α/2011), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί», όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
8. Την Υ.Α. με αρ. πρωτ.ΥΠΕΝ/ΔΠΠΑ/17185/1069/2022(ΦΕΚ841/Β/24.2.2022) «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπό στοιχεία ΔΠΠΑ/οικ.37674/27-7-2016 υπουργικής απόφασης «Τροποποίηση και κωδικοποίηση της υπουργικής απόφασης 1958/2012 - Κατάταξη δημοσίων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 4014/21.9.2011(Α' 209), όπως αυτή έχει τροποποιηθεί και ισχύει» (Β' 2471), όπως ισχύει.
9. Τον Ν.4685/2020 (ΦΕΚ 92/Α/2020), «Εκσυγχρονισμός περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία των Οδηγιών 2018/844 και 2019/692 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις» όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.
10. Την ΚΥΑ 50743/11.12.2017 (ΦΕΚ 4432/Β/2017) «Αναθεώρηση εθνικού καταλόγου περιοχών του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000».
11. Την ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 (ΦΕΚ 3663/Β/09-08-2021) «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας Γυπαετό (*Gypaetus barbatus*), Όρνιο (*Gyps fulvus*) και Μαυρόγυπα (*Aegypius monachus*) στην Ελλάδα»
12. Την Κ.Υ.Α. Η.Π. 37338/1807/Ε.103/2010 (ΦΕΚ 1495/Β/6-9-2010) «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση της άγριας ορνιθοπανίδας και των οικοτόπων/ενδιαιτημάτων της, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ,

«Περί διατηρήσεως των άγριων πτηνών», του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 2ας Απριλίου 1979, όπως κωδικοποιήθηκε με την οδηγία 2009/147/ΕΚ».

13. Την Οδηγία 2009/147/ΕΚ «περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών»

14. Την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ «για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας».

15. Την Υ.Α. ΥΠΕΝ 42284/13.10.2017 (ΦΕΚ 260/ΑΑΠ/08-11-2017) «Έγκριση αναθεώρησης του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κρήτης και έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού».

16. ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 στην Ελλάδα «σύμφωνα με το άρθρο 8 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας («Οδηγία για τους οικοτόπους») για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021–2027».

17. Τον Ν. 4819/2021 (ΦΕΚ129/Α/2021) «Ολοκληρωμένο πλαίσιο για την διαχείριση Αποβλήτων – Ενσωμάτωση των οδηγιών 2018/851 και 2018/852 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ης Μαΐου 2018 για την τροποποίηση της οδηγίας 2008/98/ΕΚ περί Αποβλήτων και της οδηγίας 94/62/ΕΚ».

18. Το με αρ. πρωτ. 37/12-03-2024 (αρ. πρωτ. Π.Κ. 88713/13-03-2024) έγγραφο του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης με θέμα «Ζώνες αποκλεισμού και αντισταθμιστικά έργα με στόχο τη διατήρηση του Σπιζαετού και άλλων αρπακτικών ειδών - LIFE Διατήρηση & Διαχείριση του πληθυσμού του Σπιζαετού στην Ανατολική Μεσόγειο (Bonelli eastMed) LIFE17 NAT/GR/000514»

19. Το με αρ. πρωτ. 36/12-3-2024 (αρ. πρωτ. Π.Κ. 88461/13-03-2024) έγγραφο της επιστημονικής ομάδας του έργου «LIFE GRECABAT» με θέμα «Σχετικά με την Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση (στο πλαίσιο ΜΠΕ) του έργου «Γραμμή Μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά – Δαμάστα».

Το έργο «**Γραμμή μεταφοράς Υψηλής Τάσης 150 kV Χανιά - Δαμάστα συνολικού μήκους 101,3 km δια μέσου και εντός των ορίων των Δήμων Χανίων, Αποκορώνου, Ρεθύμνης, Αμαρίου, Μυλοποτάμου και Μαλεβιζίου με φορέα την εταιρεία ΑΔΜΗΕ ΑΕ**» έχει προβλεφθεί στο εγκεκριμένο Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) περιόδου 2022 – 2031 (287/2022 Απόφαση ΡΑΕ, ΦΕΚ' 4789/Β/12-09-2022).

Το Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΔΠΑ) του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) περιόδου 2022 – 2031 (ΦΕΚ' 4789/Β/12-09-2022), προβλέπει την ενίσχυση της σύνδεσης Χανιά - Δαμάστα, με την κατασκευή νέας Γ.Μ. 2B/150 kV μεταξύ των Χανίων και του νέου Υ/Σ Δαμάστας, που αποσκοπεί στην ενίσχυση της μεταφορικής ικανότητας του Βορείου Άξονα του ΣΜΗΕ της Νήσου Κρήτης, με στόχο την άρση της συμφόρησης που θα εμφανίζεται σε συνθήκες σφάλματος με τη λειτουργία της διασύνδεσης Αττικής – Κρήτης, στον διάδρομο ροής ισχύος μεταξύ του Υ/Σ Χανίων και του νέου Υ/Σ Δαμάστας. Η μη υλοποίηση του έργου περιορίζει τη δυνατότητα εκμετάλλευσης της ικανότητας μεταφοράς του συνδέσμου.

Η μελετώμενη νέα ΓΜ 150kV Χανιά - Δαμάστα, συνολικού μήκους **101,3 km**, ξεκινάει από τον υφιστάμενο Υποσταθμό Χανίων και βαίνει υπόγεια για μήκος **4,5km**, συνεχίζει εναέρια για μήκος 96,8 km και καταλήγει στον περιβαλλοντικά αδειοδοτημένο Υποσταθμό Δαμάστας (πυλώνας Κ89/268). Περιλαμβάνει **269** πυλώνες διπλού κυκλώματος, βαρέως τύπου, δηλαδή έχει δύο κυκλώματα έκαστη, με δίδυμο αγωγό ανά φάση.

Το μελετώμενο τμήμα διέρχεται από τις Περιφερειακές Ενότητες (ΠΕ) Χανίων, Ρεθύμνου και Ηρακλείου της Περιφέρειας Κρήτης (Εικόνα 1). Το έργο χωροθετείται εντός των ορίων των Δημοτικών Ενοτήτων (ΔΕ) Ελ. Βενιζέλου, Κεραμείων, Σούδας (Δήμου Χανίων), στις ΔΕ Αρμένων, Γεωργιούπολης, Κρυονερίδας, Φρε (Δήμου Αποκορώνου), στις ΔΕ Αρκαδίου, Λαππαίων, Ν.Φωκά, Ρεθύμνης (Δήμου Ρεθύμνης), στην ΔΕ Σιβρίτου (Δήμου Αμαρίου), ΔΕ Γεροποτάμου, Κουλούκωνα (Δήμου Μυλοποτάμου) και ΔΕ Τυλίσσου (Δήμου Μαλεβιζίου).

Ειδικότερα το έργο διέρχεται εντός των εγκεκριμένων ορίων του ΓΠΣ Χανίων (ΠΔ 23.3.1987 ΦΕΚ 166/Δ/6.3.1987) και τις τροποποιήσεις αυτού (ΦΕΚ 620/Δ/1-7-1992, 408/Δ/27-4-1993 και 280/Δ/24-3-1994). Επίσης διέρχεται από το ΓΠΣ Ρεθύμνου (2198/2013 Απόφαση, ΦΕΚ 348 ΤΑΑΠ/1-10-2013). Ειδικότερα διέρχεται από τις Περιοχές Ειδικής Προστασίας του ΓΠΣ Ρεθύμνης και συγκεκριμένα από την ΠΕΠ 1-(όρους Βρόσινα), ΠΕΠ 2 (Φυσικού περιβάλλοντος), ΠΕΠ 3 (Τοπίου). Επίσης η ΓΜ διέρχεται από το εγκεκριμένο Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης (ΣΧΟΟΑΠ) Γεωργιούπολης (ΦΕΚ 19/ΤΑΑΠ/22-1-2009) για μήκος 9 km από την ζώνη 1 (κατοικία-γεωργικές χρήσεις).

Ως προς τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία κατά τη φάση λειτουργίας, σύμφωνα με τη ΜΠΕ οι προδιαγραφές του προβλεπόμενου εξοπλισμού του έργου εξασφαλίζουν την τήρηση των θεσμοθετημένων ορίων και δεν αναμένονται υπερβάσεις θεσμοθετημένων ορίων ηλεκτρικών και μαγνητικών πεδίων. Ο σχεδιασμός των έργων βασίστηκε στην τήρηση των πλέον αυστηρών θεσμοθετημένων ορίων καθώς και σε αποτελέσματα μετρήσεων και υπολογισμών και ειδικών εκθέσεων, τα οποία παρουσιάζονται, στο Παράρτημα ΙΙΙ της ΜΠΕ.

Το ζήτημα των ηλεκτρικών και μαγνητικών πεδίων αναπτύσσεται αναλυτικά στο κεφάλαιο 6.5.7. της ΜΠΕ και η ΜΠΕ συνοδεύεται από εκθέσεις μετρήσεων πεδίου σε άλλες περιοχές, καθώς και από τη μελέτη «ΤΟ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟ ΚΑΙ ΤΟ ΜΑΓΝΗΤΙΚΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΕΝΑΕΡΙΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΩΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ» των Δ. Τσανάκα & Α. Τζινευράκη από το Πανεπιστήμιο Πατρών (Ιανουάριος 2019).

Στην Ελλάδα οι οριακές τιμές ισχύουν βάσει της ΚΥΑ 3060ΦΟΡ238/2002 (Β'512) «*Μέτρα προφύλαξης του κοινού από την λειτουργία διατάξεων εκπομπής ηλεκτρομαγνητικών πεδίων χαμηλών συχνοτήτων*».

Οι επιτρεπόμενες τιμές είναι για την προστασία του κοινού έναντι συνεχούς έκθεσης σε πεδία συχνότητας 50Hz είναι Εορ.= 5 kV/m για την ένταση του ηλεκτρικού πεδίου και Βορ.= 100μΤ για τη μαγνητική επαγωγή. Δεν πρόκειται για όρια επικινδυνότητας αλλά συνιστούν συντελεστές ασφάλειας.

α) Εναέρια ΓΜ – ηλεκτρομαγνητικά πεδία

Οι επιπτώσεις από τα ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία εντοπίζονται κάτω από τα καλώδια μεταφοράς μεγάλης ισχύος, ενώ σε απόσταση 10 m εκατέρωθεν των καλωδίων η ένταση τόσο του ηλεκτρικού όσο και του μαγνητικού πεδίου βρίσκεται πολύ κάτω από το όριο ασφαλείας. Η ένταση αυτών των πεδίων εξασθενεί ραγδαία όσο αυξάνεται η απόσταση από την πηγή που τα δημιουργεί (αντιστρόφως ανάλογη του τετραγώνου της απόστασης) και επομένως η τυχόν οπτική επαφή με ηλεκτρικές γραμμές, δεν συνεπάγεται επιβάρυνση από ηλεκτρικό ή μαγνητικό πεδίο.

Πρέπει να σημειωθεί ότι οι εναέρια ΓΜ από τις οποίες δημιουργούνται ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία βρίσκονται σε απόσταση μεγαλύτερη των 150 m, από ευαίσθητους

αποδέκτες. Επιπλέον οι αναμενόμενες εκπομπές είναι κατώτερες των επιτρεπτών ορίων, ακόμα και κάτω από τις γραμμές ή σε γειτνίαση με τις εγκαταστάσεις.

Το γεγονός ότι η νέα εναέρια όδευση της γραμμής υψηλής τάσης του προτεινόμενου έργου, οδεύει σε αποστάσεις μεγαλύτερες των 150 m από όρια οικισμών ή οικίες (όπως φαίνεται στον πίνακα 9.6-2 της ΜΠΕ) επιτρέπει την εξαγωγή συμπεράσματος πως οι επιπτώσεις από ηλεκτρικά και μαγνητικά πεδία των νέων γραμμών μεταφοράς θα είναι αμελητέες.

Η ένταση του ηλεκτρικού πεδίου μίας εναέριας ΓΜ διπλού κυκλώματος 150 kV και δυο παράλληλων εναέριων ΓΜ διπλού κυκλώματος 150 kV, δεν προκαλεί αύξηση της μέγιστης τιμής της έντασης του ηλεκτρικού πεδίου, που δημιουργείται από τη μια γραμμή 150 kV διπλού κυκλώματος. Η μέγιστη δυνατή τιμή παραμένει 2,22 kV/m.

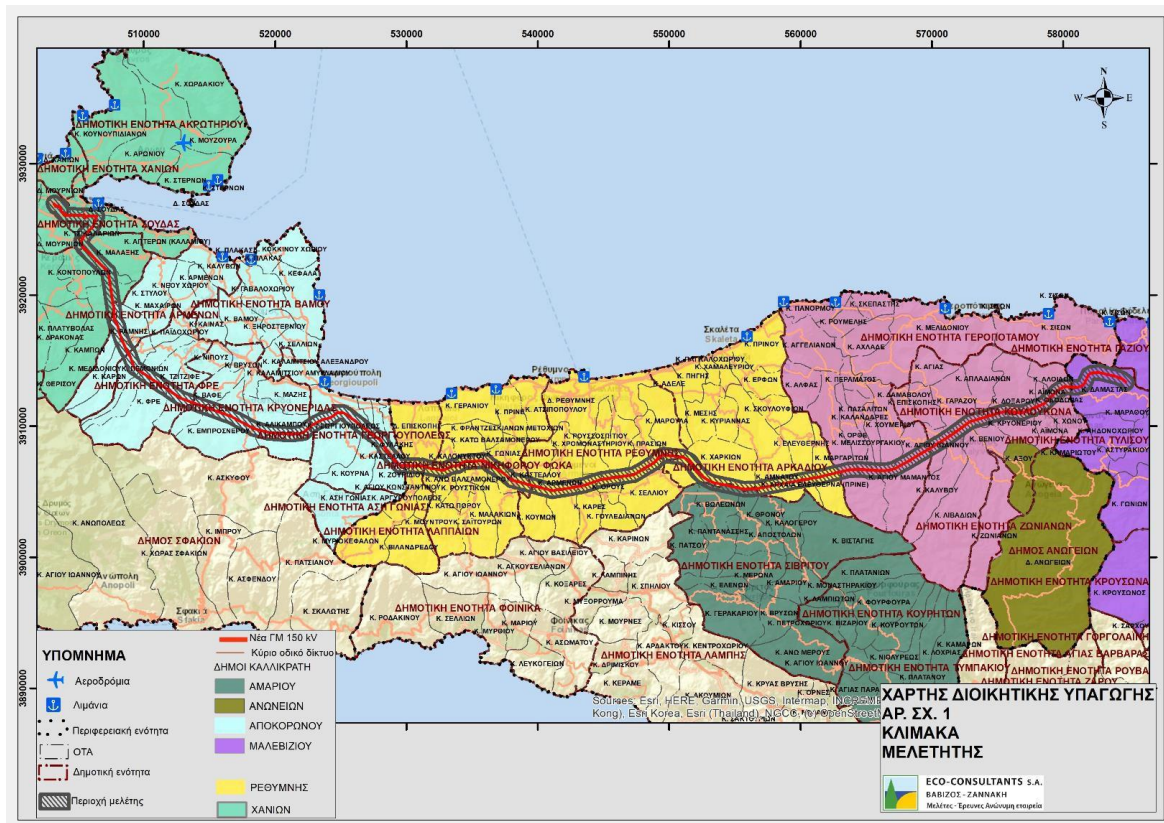
Από τη σύγκριση των αντίστοιχων διαγραμμάτων μαγνητικής επαγωγής, προκύπτει ότι η μέγιστη τιμή της μαγνητικής επαγωγής στο περιβάλλον των δύο ΓΜ ανέρχεται σε 12,4 μΤ και είναι λίγο μικρότερη της μέγιστης τιμής που δημιουργείται στο περιβάλλον μιας γραμμής (12,7 μΤ).

β) Υπόγεια ΓΜ – ηλεκτρομαγνητικά πεδία

Για υπόγειες ΓΜ 150 kV, σύμφωνα με μελέτη του Πανεπιστημίου Πατρών, προκύπτει ότι για βάθος εγκατάστασης από την επιφάνεια του εδάφους 1,62 m, η ένταση μαγνητικής επαγωγής είναι 9,17 μΤ και για βάθος εγκατάστασης 2 m η ένταση μαγνητικής επαγωγής είναι 6,73 μΤ. Οι μετρήσεις αυτές είναι πολύ μικρότερες από το επιτρεπτό όριο στην περίπτωση που ο άνθρωπος είναι ξαπλωμένος στο έδαφος.

Κατάταξη του έργου: Σύμφωνα με την ΥΑ 1958/2012 (Β' 21) «Κατάταξη δημόσιων και ιδιωτικών έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες και υποκατηγορίες σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 4 του Ν. 4014/21.09.2011 (Α' 209/2011)», όπως αυτή τροποποιήθηκε από την ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/64712/4464, ΦΕΚ 3636 Β/11-7-2022 και την ΥΠΕΝ/ΔΙΠΑ/53510/3616, ΦΕΚ Β' 3327/19-05-2023, το έργο κατατάσσεται στην: **Ομάδα 11η:** Μεταφορά ενέργειας, καυσίμων και χημικών ουσιών, **α/α:10,** Εναέριες γραμμές μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας με τις συνοδευτικές αυτών εγκαταστάσεις (υποσταθμοί και κέντρα υπερυψηλής τάσης), Υποκατηγορία **A2** (50 kV ≤ <T≤ 150 kV και μήκος ≥15km).

Φορέας του έργου: Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ Α.Ε.), με έδρα την Αθήνα.

Εικόνα 1. Οδευση της ΓΜ – χάρτης προσανατολισμού.

Κατά τη φάση κατασκευής του έργου για την εγκατάσταση κάθε πυλώνα απαιτείται η διαμόρφωση χώρου, ενδεικτικής έκτασης 400 m², εντός του οποίου θα κατασκευαστούν οι θεμελιώσεις των 4 σκελών του πυλώνα. Μετά την εγκατάσταση, η μέση κατάληψη ανά πυλώνα περιορίζεται στο εμβαδόν θεμελίωσης των σκελών που εκτιμάται σε περίπου 100 m² (25 m² για κάθε σκέλος). Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών αναμένεται η σταδιακή αναβλάστηση. Οι **προσβάσεις στους πυλώνες** είναι προσωρινού χαρακτήρα (τρακτερόδρομοι), χωρίς τη διαμόρφωση οδοστρώματος. Οι ζώνες πρόσβασης καταλαμβάνουν έκταση 378 στρ (μήκος 69,5 χλμ).

Σύμφωνα με την ΜΠΕ, σε όποιες ζώνες πρόσβασης (λόγω αναγλύφου ή είδους βλάστησης, π.χ. πρίνων) απαιτηθεί η αποψίλωση, η βλάστηση θα αποκατασταθεί μετά το πέρας των εργασιών εγκατάστασης των πυλώνων με φυτεύσεις, όπως ορίζει το έγγραφο 137356/919/18-2-2016 της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του ΥΠΕΝ, με θέμα «Δυνατότητα προσεγγίσεως εκτάσεων που προστατεύονται από τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας για την εγκατάσταση πυλώνων Δικτύων Υψηλής και Υπερυψηλής Τάσης», όπου αναφέρεται:

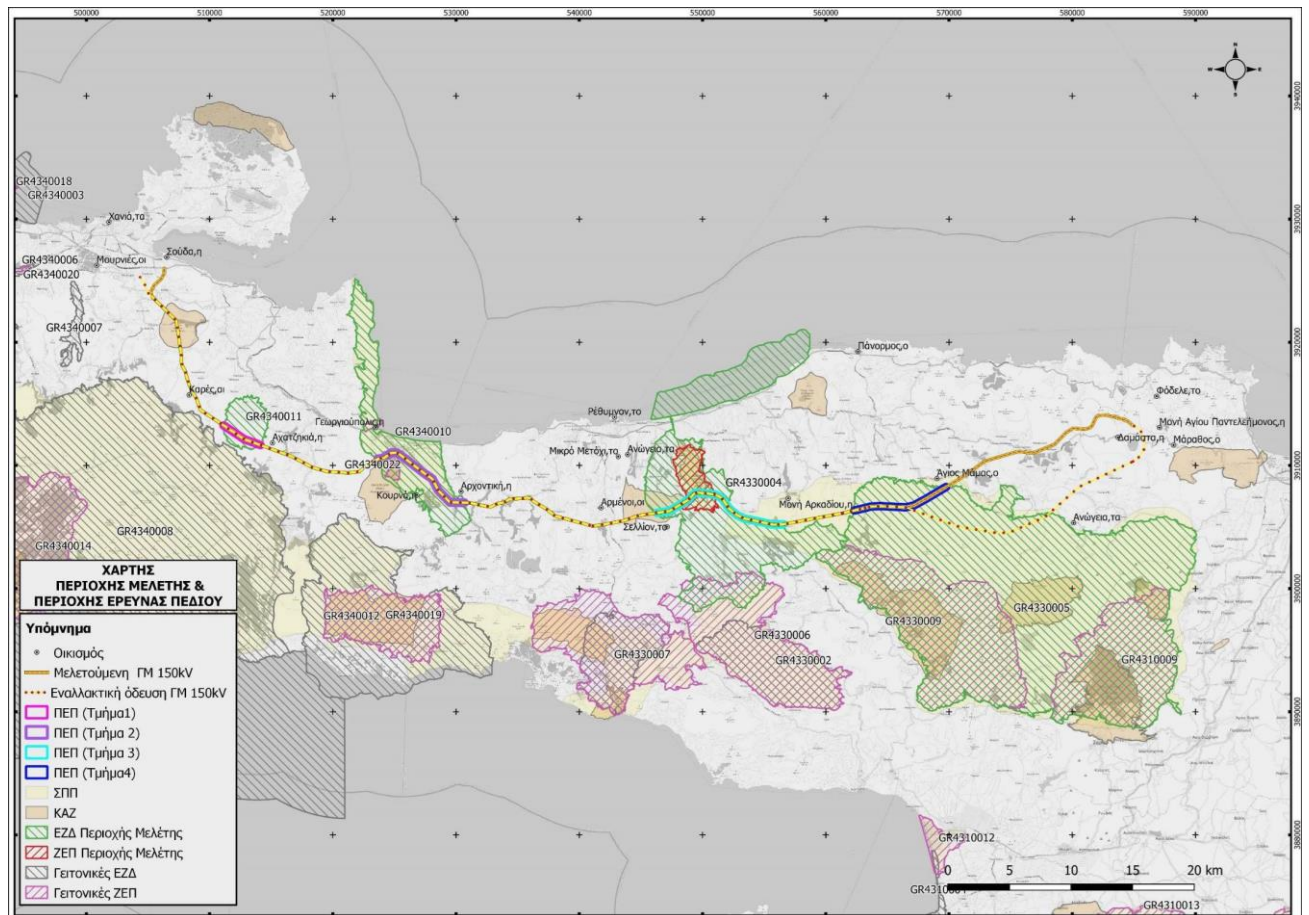
«Η προσέγγιση των εν θέματι εκτάσεων για την εξυπηρέτηση της κατασκευής πυλώνων Δικτύων Υψηλής και Υπερυψηλής Τάσης, μπορεί να επιτευχθεί στα πλαίσια του επιτρεπτού των επεμβάσεων κατ' εφαρμογήν των οριζόμενων της παραγράφου 3α του άρθρου 53 «Έργα υποδομής» του νόμου 998/1979 ως ισχύει, περιλαμβανόμενη στα λοιπά έργα σύνδεσης με το Σύστημα ή το Δίκτυο.

Λόγω του ιδιαίτερου χαρακτήρα των συγκεκριμένων εργασιών, που εξυπηρετούν την προσέγγιση μόνον στις θέσεις των πυλώνων, χωρίς να υπάρχει απαίτηση διατήρησής τους, επιβάλλεται όπως τεθούν ως προσωρινού χαρακτήρα επεμβάσεις, μετά το πέρας των οποίων θα πραγματοποιηθεί άμεση αποκατάσταση του δασικού χώρου, με σχετική πρόβλεψη στην ΑΕΠΟ του έργου. Έπεται τούτων ότι οι εν λόγω επεμβάσεις δεν θεωρούνται ως δασική οδοποιία και δεν ακολουθούνται οι προδιαγραφές αυτής, αλλά

είναι περιοριστικού χαρακτήρα επεμβάσεις εξυπηρετούσες αποκλειστικά το σκοπό δυνατότητας προσέγγισης στις θέσεις των πυλώνων.

Ο φορέας υλοποίησης της ανωτέρω επέμβασης, υποχρεούται σε αποκατάσταση του χώρου, κατόπιν εκπονήσεως, αρμοδίως θεωρημένης και εγκεκριμένης ειδικής φυτοτεχνικής μελέτης αποκατάστασης του δασικού χώρου επέμβασης. Στην περίπτωση μη τήρησης των ανωτέρω, λαμβάνονται αρμοδίως μέτρα κατασταλτικού χαρακτήρα (διοικητικές και ποινικές κυρώσεις), για την προστασία του δασικού περιβάλλοντος».

Ακόμη, για το έργο υπάρχει υποχρέωση αναδάσωσης ή δάσωσης έκτασης ίσης με εκείνη για την οποία εγκρίθηκε η εκχέρσωση για να πραγματοποιηθεί η επέμβαση, σύμφωνα με το άρθρο 45, παρ. 8 και 10, του Ν.998/79 όπως αντικαταστάθηκε και ισχύει. Επίσης, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 45 του Ν. 998/1979, όπως ισχύει, «Στην περίπτωση όπου [...] (γ) ο δικαιούχος της επέμβασης υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση ότι δεν επιθυμεί να προβεί σε καμία περαιτέρω ενέργεια σχετική με την εκτέλεση των εργασιών αναδάσωσης ή δάσωσης, ή με άλλο δασοκομικό ή δασοτεχνικό έργο και επιθυμεί να καταβάλει το αντίτιμο της σχετικής δαπάνης, καταβάλει τη δαπάνη για την υλοποίηση της αναδάσωσης προσαυξανόμενη κατά τριάντα τοις εκατό (30%), σύμφωνα με τα επόμενα εδάφια, χωρίς να απαιτείται η σύνταξη της σχετικής μελέτης. [...] Το ποσό της δαπάνης αναδάσωσης κατατίθεται υπέρ του Πράσινου Ταμείου στον ειδικό κωδικό Ειδικός Φορέας Δασών και διατίθεται αποκλειστικά για σκοπούς αναδάσωσης ή δάσωσης».

Εικόνα 2. Περιοχή Μελέτης (ΠΜ), οι θέσεις των πυλώνων, ο άξονας διέλευσης της ΓΜ και τα επιμέρους τμήματα της Περιοχής Ελέγχου Πεδίου (ΠΕΠ). Παρουσιάζονται ακόμα τα όρια των Καταφυγίων Άγριας Ζωής (ΚΑΖ) και των Σημαντικών Περιοχών για τα Πουλιά (ΣΠΠ).

Από το έργο θα δημιουργηθεί επίσης δουλειά γεωργικών εκτάσεων, η οποία θα αποζημιωθεί. Σύμφωνα με τη ΜΠΕ, η γεωργική δραστηριότητα κάτω από τις ΓΜ επιτρέπεται και δεν επηρεάζεται, είτε πρόκειται για αροτραίες καλλιέργειες είτε για δεντροκαλλιέργειες και έχει ληφθεί μέριμνα για την τοποθέτηση των πυλώνων στα όρια αλλαγής των ιδιοκτησιών. Η σύσταση δουλειών Τύπου Ι σε γεωργικές εκτάσεις αναμένεται σε μήκος 21 km περίπου και υπολογίζεται ότι θα δεσμευτούν συνολικά 840 στρ. για τη ΓΜ, ήτοι 20 m εκατέρωθεν της ΓΜ (40 m X 21 km).

Οι εναλλακτικές λύσεις που εξετάστηκαν για το έργο είναι:

(α) Η μηδενική λύση (μη πραγματοποίηση του έργου).

(β) Η αναβάθμιση μίας εκ των δύο υφιστάμενων Γ.Μ. απλού κυκλώματος 150kV σε Γ.Μ. διπλού κυκλώματος 150kV, μήκους 88 km (εναέρια).

(γ) Η προτεινόμενη λύση- νέας Γ.Μ. 150kV, συνολικού μήκους 101,3 km (εναέρια-υπόγεια).

(δ) Η εναλλακτική λύση -νέας Γ.Μ. 150kV, συνολικού μήκους 103,6 km (εναέρια-υπόγεια).

Οι εναλλακτικές λύσεις νέας ΓΜ (γ, δ) διαφοροποιούνται στην αρχή και στο τέλος της όδευσης, ενώ μεγάλο τμήμα τους είναι κοινό.

Α) Μηδενική λύση

Στην περίπτωση της μηδενικής λύσης, η διακίνηση της ηλεκτρικής ενέργειας εντός της Κρήτης θα εξακολουθήσει να διενεργείται με τις υφιστάμενες υποδομές και συγκεκριμένα μέσω των υφιστάμενων ΓΜ 150 kV Χανιά – Ρέθυμνο – Λινοπεράματα και ΓΜ 150kV Χανιά – Λινοπεράματα, ενώ δεν θα υφίσταται απ ευθείας σύνδεση των ΓΜ 150kV με τον Υ/Σ Δαμάστας ούτε αναβάθμιση των ΓΜ αυτών. Στην περίπτωση αυτή το ΣΜΗΕ της νήσου θα συνεχίσει να έχει προβλήματα ασφάλειας, εφοδιασμού και ευστάθειας. Επίσης με τη μηδενική λύση δεν τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας στην περίπτωση απώλειας ενός εκ των δύο υφιστάμενων γραμμών.

Β) Η αναβάθμιση μίας εκ των δύο υφιστάμενων Γ.Μ. απλού κυκλώματος 150kV σε Γ.Μ. διπλού κυκλώματος 150kV, μήκους 88 km (εναέρια)

Η λύση αυτή παρουσιάζει το πλεονέκτημα ότι προσεγγίζει τους Υποσταθμούς Ρεθύμνου και Ευληγιάς, μειονεκτεί όμως διότι διέρχεται εντός των ορίων αρκετών οικισμών ή από κοντινές αποστάσεις από αυτούς, καθώς και από την ΖΟΕ Ρεθύμνου. Η λύση αυτή διέρχεται από 2 Περιοχές Προστασίας Βιοποικιλότητας για συνολικό μήκος 8,4 km, ενώ διέρχεται από τις αρχαιολογικές ζώνες Νεροκούρου, για μήκος 480 m από την Β' ζώνη και για 200 m από την Α' ζώνη του Αρχαιολογικού χώρου. Το σημαντικό μειονέκτημα της λύσης αυτής είναι ότι στη φάση της κατασκευής, θα πρέπει να διακόπτεται η λειτουργία της υφιστάμενης γραμμής απλού κυκλώματος για να πραγματοποιούνται οι εργασίες ανέγερσης και ενσυρμάτωσης των νέων πυλώνων με αρνητικές συνέπειες στην ασφάλεια του Συστήματος. Επιπρόσθετα στο εν λόγω Σύστημα της Κρήτης απαιτούνται δύο ακόμα κυκλώματα πέραν των υφιστάμενων γραμμών, συνεπώς η αναβάθμιση της μίας μόνο γραμμής δεν αρκεί.

Γ) Οι εναλλακτικές λύσεις νέας ΓΜ (γ, δ)

Παρακάτω, στα αποσπάσματα ορθοφωτοχαρτών παρουσιάζονται οι διαφοροποιήσεις των 2 εναλλακτικών λύσεων της νέας ΓΜ (γ,δ), με κόκκινο χρώμα η προτεινόμενη λύση (γ) και με καφέ χρώμα η εναλλακτική (δ). Διακρίνονται επίσης οι υφιστάμενες ΓΜ (με μαύρο χρώμα), μία εκ των οποίων θα μπορούσε να αναβαθμιστεί.

Το περιβάλλον της περιοχής των δύο εναλλακτικών λύσεων δεν διαφοροποιείται σημαντικά. Συγκριτικά, η νέα ΓΜ με την προτεινόμενη λύση σε σχέση με την εναλλακτική (διαφορετική όδευση στην αρχή και τέλος) έχει:

- Μικρότερο μήκος εναέριου τμήματος κατά 2,3km και λιγότεροι πυλώνες (5 πυλώνες)
- Μικρότερο μήκος κατά 5,3 km εντός περιοχών προστασίας του Δικτύου NATURA 2000 (Ειδικών Ζωνών Διατήρησης: ΕΖΔ, Ζωνών Ειδικής Προστασίας: ΖΕΠ).
- Λιγότεροι πυλώνες (κατά 37) εντός περιοχών προστασίας (ΕΖΔ, ΖΕΠ).
- Μικρότερες επιπτώσεις σε δασικές εκτάσεις κατά 16,4 στρ από πυλώνες

Όδευση εντός προστατευόμενων περιοχών – Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης

Για μήκος 28,5 km συνολικά, η ΓΜ διέρχεται εντός προστατευόμενων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000. Στα τμήματα αυτά προβλέπεται να εγκατασταθούν 80 πυλώνες.

Οι περιοχές NATURA 2000 και τα Καταφύγια Άγριας Ζωής (ΚΑΖ), από τα οποία διέρχεται ή βρίσκονται σε κοντινή απόσταση με την νέα ΓΜ, φαίνονται στον Πίνακα 1. Οι περιοχές των ΚΑΖ μερικώς αλληλεπικαλύπτονται από τις περιοχές NATURA 2000 και ορισμένες εξ αυτών είναι και Σημαντικές Περιοχές για τα Πουλιά (Important Bird Areas).

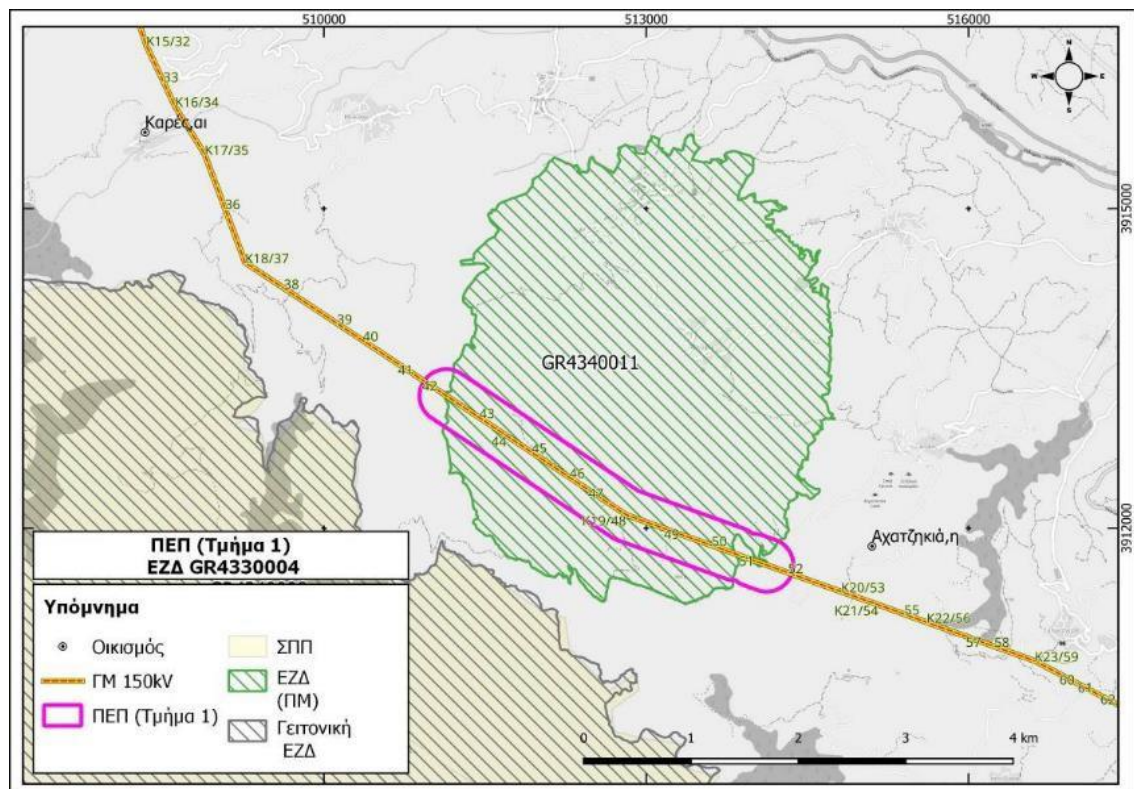
Πίνακας 1: Προστατευόμενες Περιοχές από τις οποίες διέρχεται η ΓΜ. (ΕΖΔ: Ειδική Ζώνη Διατήρησης, ΖΕΠ: Ζώνη Ειδικής Προστασίας, ΚΑΖ: Καταφύγιο Άγριας Ζωής).

Προστατευόμενες Περιοχές NATURA 2000 και Καταφύγια Άγριας Ζωής		Τύπος περιοχής	Έκταση (ha)	Μήκος τμήματος ΓΜ (m) εντός Προστατευόμενων Περιοχών	Αριθμός πυλώνων εντός Προστατευόμενων Περιοχών
GR4340011	Φρε – Τζιτζιφές – Νίπος	ΕΖΔ	1.192,75	3.220	8
GR4340010	Δράπανο (ΒΑ ακτές) – Παραλία Γεωργιούπολης) – Λίμνη Κουρνά – Σπήλαιο Ψιμάκι	ΕΖΔ	4.949,84	8.822	24
GR4330004	Πρασσανό φαράγγι – Πατσός – Σφακορύακο ρέμα – Παραλία Ρεθύμνου και εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος – Περιβόλια	ΕΖΔ	13.130,11	8.569	26
GR4330005	Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)	ΕΖΔ	40.822,39	7.893	22
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΤΟΣ ΕΖΔ				28.504	80
GR4330008	Πρασσανό φαράγγι	ΖΕΠ	1.126,74		
K891	Στύλου - Κατωχωρίου Δήμου Αρμένων και Κεραμειών	ΚΑΖ	918,882	3.403	9
K896	Λίμνη Κουρνά Δήμου Γεωργιούπολης	ΚΑΖ	1.325,469	913	3
K772	Βρύσινα, Πρασσανό Φαράγγι Δήμου Ρεθύμνης	ΚΑΖ	1.722,156	6.618	20
Σημείωση: Η ΖΕΠ «Πρασσανό φαράγγι» (GR4330008) εγκλείεται στην ΕΖΔ «Πρασσανό φαράγγι – Πατσός – Σφακορύακο ρέμα – Παραλία Ρεθύμνου και εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος – Περιβόλια» (GR4330004). Εντός της ΖΕΠ εμπίπτουν 7 κοινοί πυλώνες με την ΕΖΔ					

Επίσης η ΓΜ διέρχεται εντός του Παγκόσμιου Γεωπάρκου UNESCO Ψηλορείτη, όπου προβλέπεται εγκατάσταση 105 συνολικά πυλώνων (από 165 έως 269 / τερματικός σταθμός Δαμάστας, με βάση τις συντεταγμένες του Πίνακα 1.3- 1 της ΜΠΕ), κατά την εγκατάσταση των οποίων θα διαταραχθεί συνολικό εμβαδόν 49.252,9 m² (βάσει των στοιχείων του Πίνακα 6.1- 3 της ΜΠΕ), ενώ μετά την έδραση των πυλώνων, το εμβαδόν αυτό θα είναι περίπου 10.000 m².

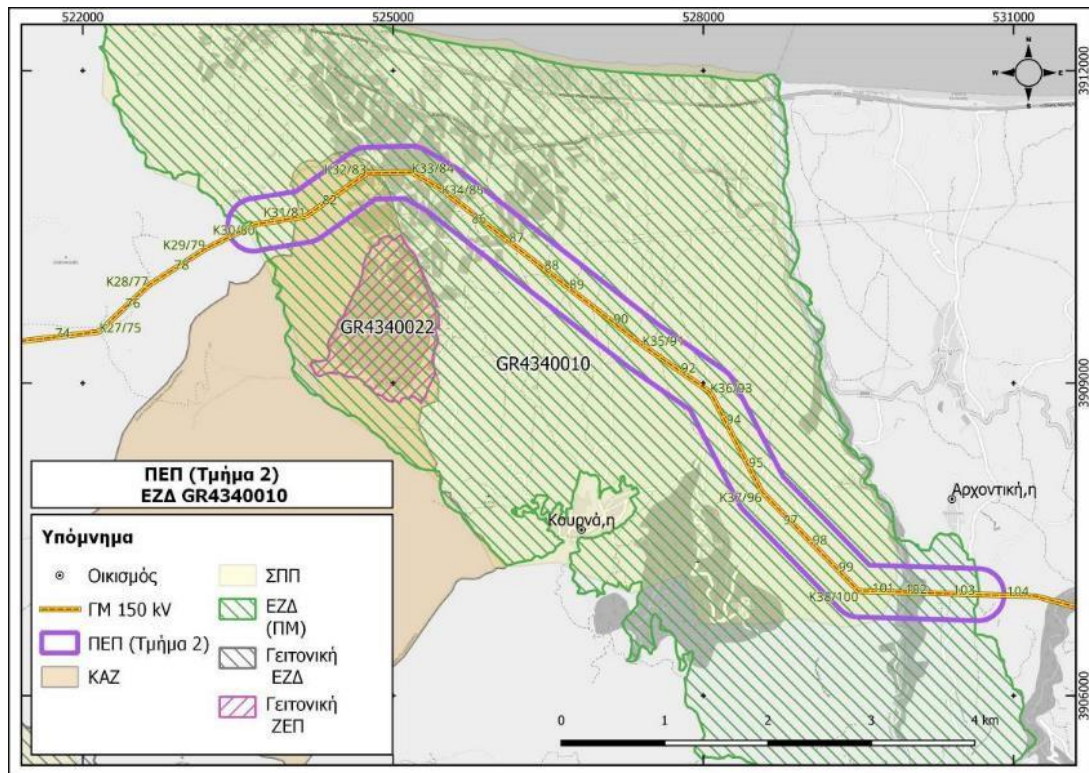
Στη ΜΠΕ περιλαμβάνεται **Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης, λόγω της όδευσης της ΓΜ από περιοχές του Δικτύου NATURA 2000**. Η περιοχή μελέτης προσδιορίζεται σε ζώνη πλάτους 0,5 km εκατέρωθεν του άξονα της γραμμής, ως έργο υποκατηγορίας Α2. Ορίστηκαν τέσσερις Περιοχές Έρευνας Πεδίου (ΠΕΠ-1, ΠΕΠ-2, ΠΕΠ-3 και ΠΕΠ-4), μία για κάθε περιοχή NATURA 2000, καθεμιά ΠΕΠ με ζώνη εύρους 250 m εκατέρωθεν του άξονα διέλευσης της ΓΜ. Οι ΠΕΠ αυτές είναι οι εξής:

- ✓ **ΠΕΠ-1:** 8 πυλώνες και ζώνη μήκους 3.220 m και εύρους 500 m εντός της ΕΖΔ «Φρε – Τζιτζιφές – Νίπος».

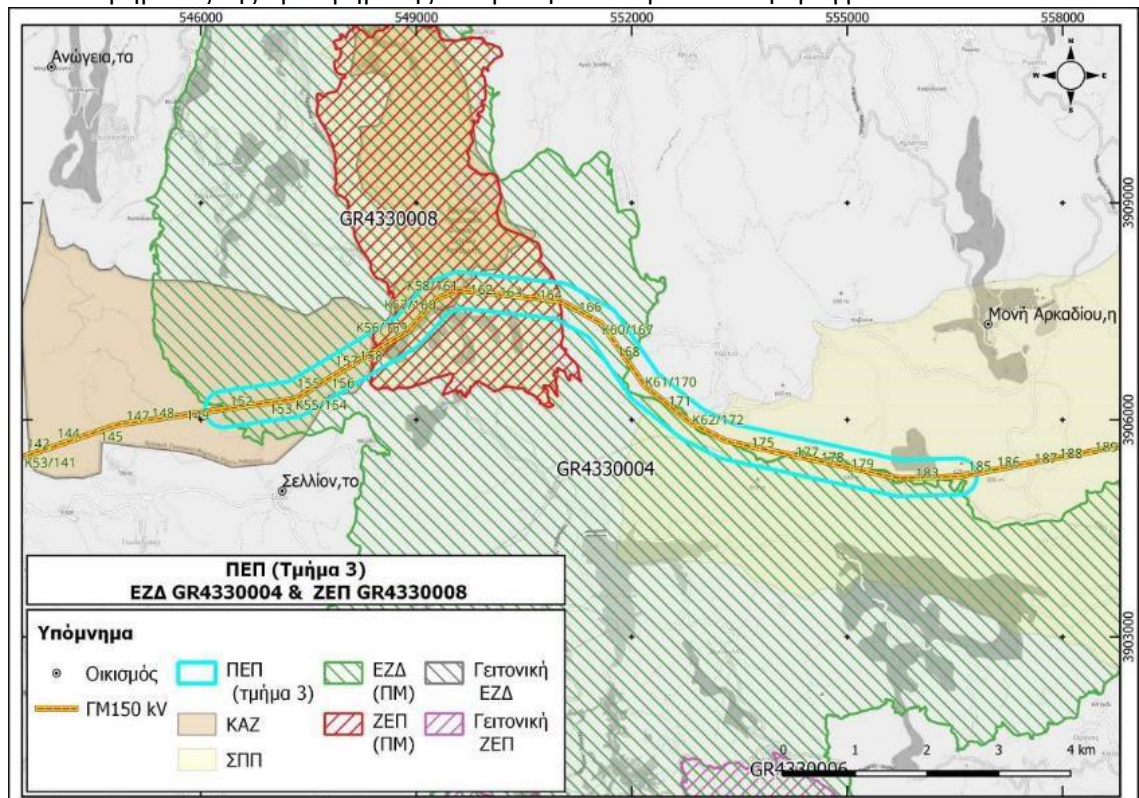

- ✓ **ΠΕΠ-2:** 24 πυλώνες και ζώνη μήκους 8.569 m και εύρους 500 m Διέλευση της ΓΜ για μήκος m εντός της ΕΖΔ: «Δράπανο (ΒΑ ακτές) – Παραλία Γεωργιούπολης) – Λίμνη Κουρνά – Σπήλαιο Ψιμάκι».

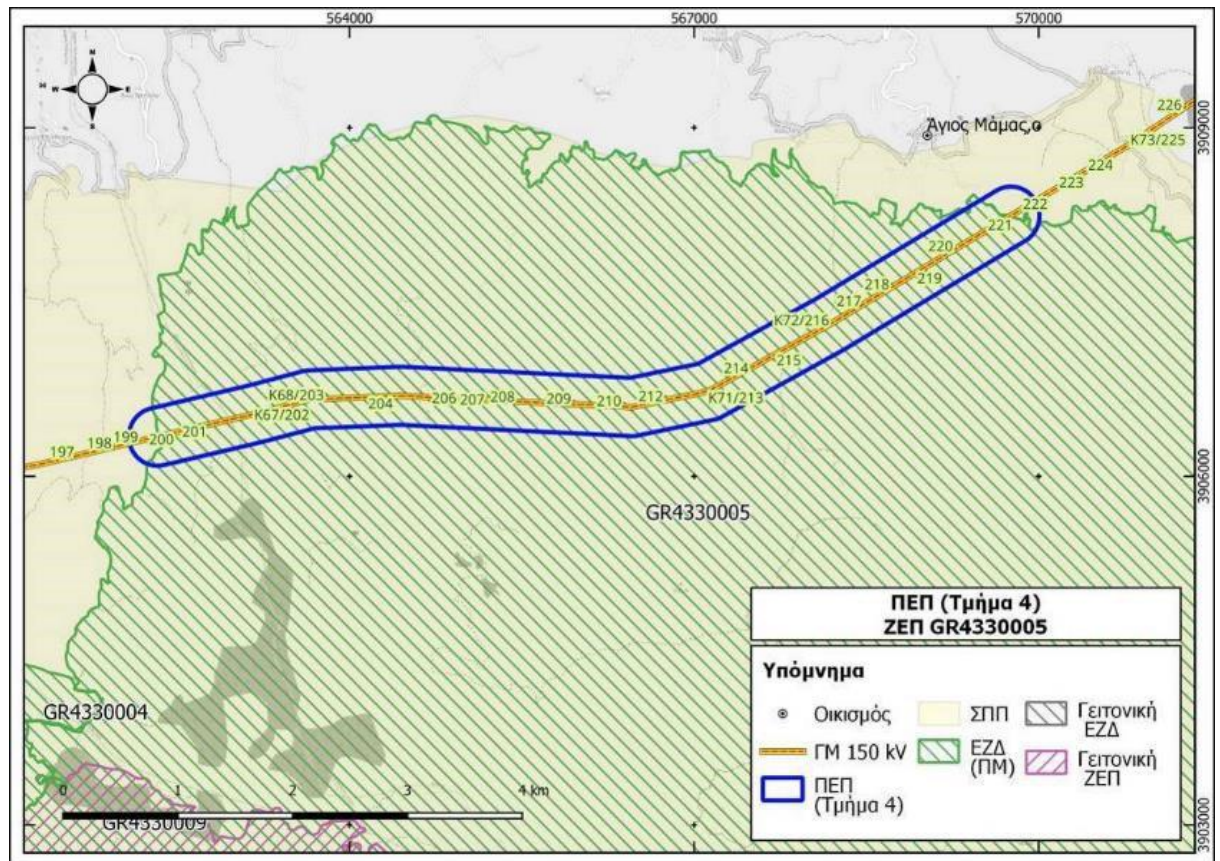

- ✓ **ΠΕΠ-3:** 26 πυλώνες και ζώνη μήκους 8.822 m και εύρους 500 m εντός της ΕΖΔ: «Πρασσανό φαράγγι – Πάτσος – Σφακορύακο ρέμα – Παραλία Ρεθύμνου και εκβολή Γεροποτάμου, Ακρ. Λιανός Κάβος – Περιβόλια» (και 7 πυλώνες και ζώνη μήκους 2.920 m εντός του κοινού τμήματος της προειρημένης ΕΖΔ με τη ΖΕΠ «Πρασσανό φαράγγι».

- ✓ **ΠΕΠ-4:** 22 πυλώνες και ζώνη μήκους 7.893 m και εύρους 500 m εντός της ΕΖΔ: «Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)».

Στις ΕΖΔ προβλέπεται να εγκατασταθούν 51 πυλώνες σε εκτάσεις τύπων φυσικών οικοτόπων του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (5420, 5330) και 5 πυλώνες σε εκτάσεις τύπων φυσικών οικοτόπων εθνικής σημασίας (934Α Ελληνικά δάση πρίνου, 5340 Garrigues της ανατολικής Μεσογείου). Άλλοι 24 πυλώνες προβλέπονται σε καλλιεργούμενες εκτάσεις. Από τις ζώνες πρόσβασης μήκος 17,2 km εμπίπτουν σε οικοτόπους του Παρ. Ι της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (5330, 5420) και 1,5 km σε οικοτόπους εθνικής σημασίας (934Α, 5340).

Από την αναγνώριση και χαρτογράφηση των τύπων οικοτόπων προκύπτει ότι σε όλα τα επιμέρους τμήματα των ΠΕΠ επικρατούν οι τύποι φυσικών οικοτόπων της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ 5420 «Φρύγανα με αστοιβή *Sarcopoterium spinosum*» και δευτερευόντως του 5330 «Θερμομεσογειακοί και προστεπικοί θαμνώνες. Η θιγόμενη έκταση από το έργο στη φάση κατασκευής συνιστά ένα ελάχιστο ποσοστό της συνολικής έκτασης των οικοτόπων 5330 και 5420 στις επιμέρους ΕΖΔ όπως φαίνεται στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 2).

Πίνακας 2. Θιγόμενη έκταση οικοτόπων σε σχέση με τους στόχους διατήρησης (φάση κατασκευής).

ΕΖΔ/ΖΕΠ	Τύπος οικοτόπου	Θιγόμενη έκταση (στρ.)	Στόχος διατήρησης (στρ.)	Ποσοστό %
ΕΖΔ GR4340011	5330	9,8	6.289	0,15
ΕΖΔ GR4340010	5420	12,0	-	-
ΕΖΔ GR4340010	5330	6,4	5.068	0,13
ΕΖΔ GR4330004	5420	51,8	46.653	0,11
ΕΖΔ GR4330005	5420	43,6	93.605	0,05

Στη φάση λειτουργίας του έργου, μετά την εγκατάσταση των πυλώνων, τη διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και την αναβλάστηση της περιοχής, παραμένει αλλαγή κάλυψης σε 5,1 στρ. τύπων φυσικών οικοτόπων και κυρίως του οικοτόπου 5420. Ως προς τον οικοτόπο 5330, από τις επιτόπιες εργασίες δεν επιβεβαιώθηκε η παρουσία του οικοτόπου αυτού στις θέσεις κατασκευής των έργων εντός της ΕΖΔ GR4340011.

Ως προς τη **χλωρίδα**, σύμφωνα με τους μελετητές, από τις δειγματοληψίες στα πλαίσια της ΜΕΟΑ δεν εντοπίστηκαν τα είδη φυτών του Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, για τα οποία έχουν τεθεί στόχοι διατήρησης στις ΕΖΔ GR4340010 (ΠΕΠ-2), GR4330004 (ΠΕΠ-3), GR4330005 (ΠΕΠ-4). Τα είδη αυτά δεν φύονται στους οικοτόπους που εμπίπτουν στα όρια των επιμέρους ΠΕΠ του έργου.

Ως προς την **πανίδα**, οι δειγματοληπτικοί έλεγχοι στα πλαίσια της ΜΕΟΑ ήταν συνολικής διάρκειας 13 ημερών και πραγματοποιήθηκαν τους μήνες Απρίλιο, Ιούνιο και Αύγουστο του 2021, Απρίλιο και Μάιο του 2022 και Σεπτέμβριο του 2023.

Ως προς τα είδη ζώων του Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, με πιθανή παρουσία εντός ΠΕΠ, **στην υποβληθείσα μελέτη επισημαίνονται τα ακόλουθα:**

✓ Το φίδι *Zamenis situla* δεν εντοπίστηκε στις δειγματοληψίες στα πλαίσια της ΜΕΟΑ, στις ΠΕΠ-2, ΠΕΠ-3, ΠΕΠ-4. Το είδος αυτό δεν είχε εντοπιστεί ούτε στις δειγματοληψίες της Μελέτης Εποπτείας (2015).

✓ Ο πλούτος και η αφθονία των χειροπτέρων που καταγράφηκαν ήταν περιορισμένος. Από αυτά μόνο το *Myotis emarginatus* ανήκει στα είδη του Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και καταγράφηκε σε ελαιώνες, εκτός ΠΕΠ και σε μεγάλη απόσταση από τη ΓΜ. Τα άλλα είδη που καταγράφηκαν *Pipistrellus kuhlii* (Λευκονυχτερίδα), *Eptesicus serotinus* (Τρανονυχτερίδα), *Tadarida teniotis* (νυχτονόμος), *Hypsugo savii* (βουνονυχτερίδα), *Nyctalus* sp και πιθανά *Pipistrellus nathusii* (Νυχτερίδα του Nathusius) δεν περιλαμβάνονται στο Παρ. ΙΙ της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και δεν κατατάσσονται σε κάποια κατηγορία κινδύνου (θεωρούνται Μειωμένου Ενδιαφέροντος).

✓ Το μόνο σπήλαιο σε μικρή σχετικά απόσταση από τη ΓΜ είναι αυτό της Σκοτεινής στον οικισμό Φυλακή Χανίων (ΠΕΠ-2, ΕΖΔ GR4340010) που απέχει περί τα 100 m από τον πυλώνα Κ38/100. Τα χειρόπτερα για τα οποία έχουν τεθεί στόχοι διατήρησης είναι τα *Myotis blythii* (30 άτομα, τέλη άνοιξης και καλοκαίρι) και *Rhinolophus ferrumequinum* (100 άτομα, κυρίως το χειμώνα). Η ζώνη πρόσβασης που καταλήγει στον πυλώνα αυτό δεν προσεγγίζει το σπήλαιο (οδεύει βόρεια). Στη φάση κατασκευής θα πρέπει να ληφθεί πρόνοια για τη μικρότερη δυνατή όχληση για την εγκατάσταση του πυλώνα Κ38/100. Επίσης, οι εργασίες κατασκευής στο τμήμα αυτό (ΠΕΠ-2) να πραγματοποιηθούν εκτός της αναπαραγωγικής περιόδου (Μάρτιο – Ιούνιο). Από τη φάση λειτουργίας δεν αναμένονται επιπτώσεις επειδή τα είδη αυτά πετούν σε ύψος πολύ χαμηλότερο από αυτό των ΓΜ (*Rhinolophus ferrumequinum* < 6 m από το έδαφος, *Myotis blythii* 1-2 m από το έδαφος). Εξάλλου, λόγω της **θερμοκρασίας που αναπτύσσουν οι ηλεκτροφόροι αγωγοί** (περίπου 90°C) αλλά και τη δυνατότητα ηχοεντοπισμού των ΓΜ, τα χειρόπτερα συνήθως αποφεύγουν να διέλθουν ανάμεσα στις ΓΜ.

✓ Εντός της ΖΕΠ «Πρασσανό Φαράγγι» (GR4330008), εκτός ΠΕΠ και σε απόσταση 700 m από τα ΓΜ, καταγράφηκε διέλευση σμήνους 7 ατόμων του όρνιου *Gyps fulvus*, Είδους Χαρακτηρισμού της ΖΕΠ, καθώς και 4 μεμονωμένων ατόμων, όλα εκτός ΠΕΠ. Σημειώνεται ότι το είδος αυτό αναφέρεται ότι φωλιάζει/κουρνιάζει στο Πρασσανό φαράγγι (40 άτομα).

✓ Για την αποφυγή ενδεχόμενης πρόσκρουσης πτηνών στους αγωγούς στη φάση λειτουργίας, προτείνεται από τους μελετητές η σήμανση των μη ηλεκτροφόρων αγωγών (αγωγοί προστασίας) με ειδικού τύπου εξαρτήματα που καθιστούν τις ΓΜ ορατές για τα πτηνά, στο τμήμα της ΓΜ που εμπίπτει στα όρια της ΖΕΠ «Πρασσανό φαράγγι» (GR4330008) (πυλώνες 157 έως 166, μήκος 3,5 km).

✓ Από καταγραφές που πραγματοποιήθηκαν στις λίμνες Κουρνά και Ποταμών, δεν καταγράφηκαν μετακινήσεις από σμήνη μεγαλόσωμων παρυδάτιων και υδρόβιων πτηνών μεταξύ

των λιμνών και άλλων υδάτινων σωμάτων (π.χ. τις εκβολές του ποταμού Αλμυρού). Τη μεγαλύτερη αφθονία (167 άτομα) παρουσιάζει το *Larus michahellis* στην τεχνητή λίμνη Ποταμών. ✓ Η υπό εξέταση ΓΜ απέχει περίπου 840 m από τις όχθες της λίμνης Κουρνά και περί τα 600 m από τα όρια της ΖΕΠ GR4340022. Η υπό εξέταση ΓΜ και η πλησιέστερη εκ των δύο υφιστάμενων βαίνουν παράλληλα για μήκος περίπου 1km (K33 -84) και σε απόσταση 25-100 m. Από τις καταγραφές που πραγματοποιήθηκαν στα πλαίσια της ΜΕΟΑ δεν διαπιστώθηκαν μετακινήσεις υδρόβιων και παρυδάτινων πτηνών από ή προς τη λίμνη Κουρνά.

Μετά την εξέταση της ΜΠΕ, η υπηρεσία μας επισημαίνει τα παρακάτω:

1. Η επιλεγείσα όδευση της ΓΜ διασχίζει ημιορεινές και ορεινές περιοχές σε υψόμετρα μέχρι 1.100 m. Το ανάγλυφο του εδάφους παρουσιάζει κατά θέσεις μεγάλες κλίσεις και ανωμαλίες, και ως εκ τούτου αρκετές θέσεις πυλώνων - που είναι και απομακρυσμένες από το υφιστάμενο οδικό δίκτυο- εμφανίζουν δυσκολία στην πρόσβαση.

2. Κατά την άποψη των μελετητών δεν υπήρχε δυνατότητα νέας χάραξης, που να μη διέρχεται από περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 (ΕΖΔ ή ΖΕΠ). Όμως, δεν είναι σαφές από την ΜΠΕ ποιες περιβαλλοντικές παράμετροι (για το φυσικό και το ανθρωπογενές περιβάλλον) ελήφθησαν υπόψη και εκτιμήθηκαν συνδυαστικά για να προκριθεί τελικά η επιλεγείσα όδευση.

3. Η ΜΠΕ και συνεπώς και ο τελικός σχεδιασμός του έργου πρέπει να λάβουν υπόψη:

Α) Ότι στην Υπουργική Απόφαση ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/68086/2149 (ΦΕΚ 3663Β/09-08-2021) “Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα πτωματοφάγα είδη ορνιθοπανίδας *Γυπαετό (Gypaetus barbatus)*, *Όρνιο (Gyps fulvus)* και *Μαυρόγυπα (Aegypius monachus)* στην Ελλάδα” η **ηλεκτροπληξία** που προκαλείται από καλώδια υψηλής τάσης και αγωγούς πυλώνων ηλεκτροδότησης, και η **πρόσκρουση** σε υποδομές παραγωγής και μεταφοράς ηλεκτρικού ρεύματος έχει αξιολογηθεί ως «υψηλή» πίεση και απειλή για τα πτωματοφάγα είδη της ορνιθοπανίδας. Μάλιστα, η ηλεκτροπληξία αποτελεί σημαντική απειλή για τα Όρνια (*Gyps spp*) σε όλη τη ζώνη εξάπλωσής τους, ενώ το είδος αποτελεί ένα από τα κοινότερα θύματα που εντοπίζονται κάτω από πυλώνες, ειδικά σε περιοχές όπου το είδος παρουσιάζει μεγάλη πυκνότητα τοπικά.

Επομένως, στο σύνολο του έργου, εντός και εκτός ΕΖΔ και ΖΕΠ, να ληφθούν όλα τα ενδεδειγμένα μέτρα για την αποτροπή πρόσκρουσης και ηλεκτροπληξίας των πτηνών, όπως είναι η σήμανση των αγωγών μεταφοράς της ηλεκτρικής ενέργειας με ειδικού τύπου εξαρτήματα. Τα εξαρτήματα αυτά, ποικίλων σχημάτων (δίσκοι, τετράγωνα, σπιράλ, σφαιρικού σχήματος) και χρωμάτων καθιστούν τους αγωγούς μεταφοράς διακριτούς στα πτηνά. Η χρήση τέτοιων εξαρτημάτων αναμένεται να μειώσει τη συχνότητα προσκρούσεων των πτηνών κατά 50-85% σύμφωνα με τη βιβλιογραφία. Να προτιμηθούν τα προαναφερόμενα εξαρτήματα να είναι επιστρωμένα με φθορίζουσα βαφή ώστε να είναι ορατά και κατά τη διάρκεια της νύχτας.

Β) Τα αποτελέσματα του έργου LIFE «Bonelli EastMed» LIFE17 NAT/GR/000514 στη ΖΕΠ GR4330008 για την **προστασία του σπιζαετού (*Aquila fasciata*) και του όρνιου (*Gyps fulvus*)**, όπως κατατέθηκαν στην υπηρεσία μας με το σχετικό (17), που επισυνάπτεται στο παρόν έγγραφό μας. Σύμφωνα με το σχετικό (18) η σχεδιαζόμενη γραμμή διέρχεται από δύο αναπαραγωγικές επικράτειες του σπιζαετού (ΖΕΠ GR4330008 και ΚΑΖ Κ891) και σε περιοχή με έντονη χρήση από άτομα αποικίας του όρνιου (GR4330008).

Γ) Τα αποτελέσματα του έργου «LIFE GRECABAT», όπως κατατέθηκαν με το σχετικό (19), και σχετίζονται με την **επίπτωση από την κατασκευή των πυλώνων στα χειρότερα πλησίον του σπηλαίου Ψιμάκι, Σκοτεινού και Μαραθόσπηλιου (ΕΖΔ «Δράπανο (ΒΑ ακτές) – Παραλία Γεωργιούπολης) – Λίμνη Κουρνά – Σπήλαιο Ψιμάκι» (GR4340010) και «Όρος Ίδη (Βορίζια, Γερανοί, Καλή Μαδάρα)» (GR4330005).**

Δ) Τη **χωροθέτηση του έργου «ΥΒΡΙΔΙΚΟ ΕΡΓΟ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ ΠΟΤΑΜΩΝ (ΑΜΑΡΙΟΥ)**» και των σχεδιαζόμενων υποδομών αυτού, ως προς τις θέσεις των πυλώνων και τη διέλευση της ΓΜ στην περιοχή, καθώς διαπιστώθηκε ότι η θέση τουλάχιστον ενός πυλώνα βρίσκεται στην περιοχή επέμβασης του υβριδικού έργου.

Ε) Να εξεταστεί η τεχνική δυνατότητα **υπογειοποίησης τμημάτων του έργου**, ιδίως για τους πυλώνες που διέρχονται πλησίον των θεσμοθετημένων ορίων των οικισμών, όπως αποτυπώνονται στον Πίνακας 9.6-2 της υποβληθείσας ΜΠΕ.

4. Απαγορεύεται η κίνηση μηχανοκίνητων οχημάτων εκτός οδικού δικτύου, σε οικολογικά ευαίσθητες εκτάσεις, όπως ενδεικτικά, ρέματα και ρυάκια, δάση, λιβάδια, βοσκότοποι και οικότοποι προτεραιότητας της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, καθώς και σε μονοπάτια που βρίσκονται σε τέτοιες περιοχές (άρθρο 13 του Νόμου 3937/2011 περί προστασίας της βιοποικιλότητας, όπως ισχύει). Για τη μετακίνηση / μεταφορά των μηχανημάτων έργων να χρησιμοποιείται αποκλειστικά το υφιστάμενο οδικό δίκτυο.

5. Για την προστασία του εδάφους και των υδάτων σε όλη τη διάρκεια της κατασκευής, θα πρέπει να αποτρέπεται η ρύπανση των επιφανειακών και υπογείων νερών από κάθε είδους απορροές, καθώς και η απόρριψη οποιωνδήποτε μη βιοδιασπώμενων ουσιών επί του εδάφους. Σε κάθε κατασκευαστική δραστηριότητα όπου υπάρχει πιθανότητα εκπομπής σκόνης, αιωρούμενων σωματιδίων ή οσμηρών ουσιών, θα πρέπει να υιοθετηθούν διαδικασίες και εξοπλισμός που θα εξασφαλίζουν τη δραστική μείωση αυτών των εκπομπών.

6. Όπως ορίζει το έγγραφο 137356/919/18-2-2016 της Διεύθυνσης Προστασίας Δασών και Αγροπεριβάλλοντος του ΥΠΕΝ, να εκπονηθεί από τον φορέα του έργου και στη συνέχεια να θεωρηθεί και να εγκριθεί αρμοδίως η ειδικής φυτοτεχνικής μελέτης αποκατάστασης των δασικών χώρων επέμβασης. Εφόσον προκύψει περίσσεια εκσκαφικών υλικών, που δεν είναι κατάλληλα για χρήση στην αποκατάσταση των χώρων, θα πρέπει αυτά να απομακρύνονται από τους χώρους επέμβασης και να μεταφέρονται για διαχείριση σύμφωνα με τον Νόμο 4819/2021.

7. Κατά τη λειτουργία του έργου, **για την αποτροπή του κινδύνου πυρκαγιάς** σε όλο το μήκος του, να γίνεται συχνή επιθεώρηση και συντήρησή του για την εξασφάλιση των ηλεκτρικών διακένων (αποκλαδώσεις υποκείμενης φυσικής βλάβησης) και πλύσιμο των μονωτήρων, ώστε να ελαχιστοποιηθεί ο κίνδυνος εκδήλωσης πυρκαγιάς λόγω εκρήξεων ή σπινθήρων. Επίσης, με ευθύνη του φορέα του έργου να λαμβάνεται κάθε άλλο ενδεδειγμένο μέτρο πρόληψης κινδύνου πυρκαγιάς.

8. Για τη διασφάλιση της προστασίας της δημόσιας υγείας των κατοίκων των παρακείμενων οικισμών / κατοικιών, καθώς και των αγροτών με αγροτεμάχια στην περιοχή, να διενεργηθούν μετρήσεις της στάθμης ηλεκτρομαγνητικού πεδίου, με ευθύνη του φορέα λειτουργίας της ΓΜ, ένα έτος μετά την έναρξη λειτουργίας της, στα πλησιέστερα σημεία των οικιστικών ιστών της περιοχής και σε άλλες ενδεικτικές θέσεις, και μετά οι μετρήσεις να επαναλαμβάνονται ανά τριετία, σε αποστάσεις 30m και 50m από το άκρο των ΓΜ. Οι μετρήσεις να κοινοποιούνται στους οικείους Δήμους.

32. Την **εισήγηση της κας Δαφνομήλη Δήμητρας**, προϊσταμένης τμήματος Περιβάλλοντος της Δ/σης Περιβάλλοντος & Χωρικού Σχεδιασμού Π.Κ.

33. Τις **απόψεις των κ.κ. Μαρινάκη Γεωργίου** Δημάρχου Δήμου Ρεθύμνου, **Κουκιανάκη Χαράλαμπου** Δημάρχου Δήμου Αποκόρωνας, **Κλάδου Γεωργίου** Δημάρχου Δήμου Μυλοποτάμου, **Κεγκέρογλου Βασιλείου** Δημάρχου Δήμου

Μινώα Πεδιάδος, **Νικηφοράκη Ιωάννη** Αντιδημάρχου Δήμου Χανίων και **Κοκκινάκη Θεοφάνη** Αντιδήμαρχο Δήμου Μαλεβιζίου

- 34. Τις απόψεις των κ.κ. Γύπαρη Κωνσταντίνου** επικεφαλής ελάσσονος αντιπολίτευσης Δήμου Αποκόρωνα, **Ζώη Σταύρου** Δημοτικού Συμβούλου Δήμου Αποκόρωνα και **Νικολούδη Εμμανουήλ** δικηγόρου Δήμου Αποκόρωνα.
- 35. Τις απόψεις των κ.κ. Γαβριλάκη Ιωάννη** προέδρου πολιτιστικού Συλλόγου Δ.Δ. Στύλου Δήμου Αποκόρωνα, **Σφακιανάκη Βάνας** εκπροσώπου Οικολογικής Παρέμβασης Ηρακλείου και **Βρυωνάκη Γεώργιου** μέλους Ν.Ε. ΣΥΡΙΖΑ Χανίων εκπροσώπου του κ. Πολάκη Παύλου Βουλευτή.
- 36. Τις διευκρινίσεις επί του έργου** από τους κ.κ. **Μάργαρη Ιωάννη** Αντιπροέδρου ΔΣ & Γενικού Διευθυντή Τεχνολογίας, Ανάπτυξης Συστήματος & Στρατηγικής ΑΔΜΗΕ, **Μίχου Δημητρίου** Γενικού Διευθυντή Λειτουργίας, Υποδομών & Αγοράς ΑΔΜΗΕ και **Χατζηπάνου Μιχαήλ** Διευθυντή Νέων Έργων Μεταφοράς ΑΔΜΗΕ.
- 37. Την τοποθέτηση** του Τακτικού Μέλους της Επιτροπής **κου Ιερωνυμάκη Πρίαμου**, σύμφωνα με την οποία προτείνει ότι η Κρήτη πρέπει να διεκδικήσει Ενεργειακές Κοινότητες.
- 38. Την τοποθέτηση** του Τακτικού Μέλους της Επιτροπής **κου Χαιρετάκη Μιχαήλ**, σύμφωνα με την οποία προτείνει: (α) να απορριφθεί η παρούσα μελέτη και (β) ο φορέας του έργου (ΑΔΜΗΕ ΑΕ) να υποβάλει νέα τεκμηριωμένη πρόταση υπόγειας ή υποθαλάσσιας όδευσης.
- 39. Την εισήγηση** του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας κ. **Ξυλούρη Νικόλαου**, με την οποία μεταξύ άλλων ανέφερε «το σκεπτικό της πρότασης που εισηγούμαι στην Επιτροπή αφορά σε τέσσερα (4) σημεία:
(α) με δεδομένο ότι το έργο που εξετάζεται είναι αναγκαίο για την ενεργειακή ασφάλεια της Κρήτης, συμφωνούμε ότι το έργο της γραμμής μεταφοράς Χανίων - Δαμάστας πρέπει να γίνει,
(β) ωστόσο απαιτείται **διαφορετικός σχεδιασμός / τροποποίηση** του προτεινόμενου σχεδιασμού, **σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της Υπηρεσίας και της τοπικής κοινωνίας.**
(γ) Βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας είναι η **υπογειοποίηση της γραμμής πλησίον δομημένων περιοχών, οριοθετημένων και μη.**
(δ) Ως εκ τούτου, καλεί τον φορέα του έργου, τον ΑΔΜΗΕ ΑΕ:
- Να υποβάλει **τεκμηρίωση με τεχνικούς όρους ως προς την αναγκαιότητα / σκοπιμότητα** υλοποίησης της γραμμής μεταφοράς &
  - Να υποβάλει **τεκμηρίωση με τεχνικούς όρους ως προς τη δυνατότητα υλοποίησης** των εξής προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων: (i) **εναέρια όδευση υπό την έννοια αναβάθμισης της υφιστάμενης γραμμής μεταφοράς** με προϋπόθεση την υπογειοποίηση των τμημάτων πλησίον δομημένων περιοχών, (ii) **υπόγεια όδευση** καθ' όλο το μήκος της γραμμής και (iii) **υποθαλάσσια όδευση.**
- Το σύνολο των τεχνικά τεκμηριωμένων προτάσεων που θα υποβληθούν στην Περιφέρεια Κρήτης, θα εξεταστούν από αρμόδιο Τεχνικό Σύμβουλο της Περιφέρειας, και **το θέμα θα επανέλθει προς εξέταση στην Επιτροπή Περιβάλλοντος & Χωροταξίας ΠΚ.»**
- 40. Τις απόψεις των μελών της Επιτροπής.**
Μετά από διαλογική συζήτηση

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΚΑΤΑ ΠΛΕΙΟΨΗΦΙΑ

Συμφωνεί με την πρόταση του Προέδρου της Επιτροπής Περιβάλλοντος & Χωροταξίας κ. Ξυλούρη Νικόλαου, σύμφωνα με την οποία:

(α) Συμφωνεί ότι το έργο της γραμμής μεταφοράς Χανίων - Δαμάστας πρέπει να υλοποιηθεί,

(β) ωστόσο υπό την προϋπόθεση **τροποποίησης του προτεινόμενου σχεδιασμού**, ώστε να εξεταστούν:

- οι **παρατηρήσεις της Υπηρεσίας**, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο αριθμ. πρωτ. 206583/14-06-2024 έγγραφο της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού ΠΚ, καθώς και
- οι **προτάσεις της τοπικής κοινωνίας**, σύμφωνα με το σύνολο των σχετικών εγγράφων του παρόντος, τα οποία συλλέχθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας διαβούλευσης και διαβιβάζονται στην αδειοδοτούσα αρχή.

(γ) Βασική προϋπόθεση για τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας είναι η **υπογειοποίηση της γραμμής πλησίον δομημένων περιοχών, οριοθετημένων και μη.**

(δ) Ως εκ τούτου, καλεί τον φορέα του έργου, τον ΑΔΜΗΕ ΑΕ:

- Να υποβάλει **τεκμηρίωση με τεχνικούς όρους ως προς την αναγκαιότητα / σκοπιμότητα υλοποίησης της γραμμής μεταφοράς &**
- Να υποβάλει **τεκμηρίωση με τεχνικούς όρους ως προς τη δυνατότητα υλοποίησης των εξής προτεινόμενων εναλλακτικών λύσεων: (i) εναέρια όδευση υπό την έννοια αναβάθμισης της υφιστάμενης γραμμής μεταφοράς με προϋπόθεση την υπογειοποίηση των τμημάτων πλησίον δομημένων περιοχών, (ii) υπόγεια όδευση καθ' όλο το μήκος της γραμμής και (iii) υποθαλάσσια όδευση.**

Το σύνολο των τεχνικά τεκμηριωμένων προτάσεων που θα υποβληθούν στην Περιφέρεια Κρήτης, θα εξεταστούν από αρμόδιο Τεχνικό Σύμβουλο της Περιφέρειας, και **το θέμα θα επανέλθει προς εξέταση στην Επιτροπή Περιβάλλοντος & Χωροταξίας ΠΚ**, σύμφωνα και με όσα αναφέρονται στο σκεπτικό της παρούσας απόφασης

Υπέρ της πρότασης του κ. Ξυλούρη Νικολάου, ψήφισαν οι κ.κ. Ξυλούρης Νικόλαος, Περυσινάκης Αθανάσιος, Κουτεντάκη Θεοδώρα, Αλεξάκης Γεώργιος, Βοργιάς Στυλιανός, Μανούσικας Ιωάννης (Βλαντάς), Τερζής Λεωνίδα, Παπαβασιλείου Νεκτάριος και Τσουδερός Ευάγγελος.

Υπέρ της πρότασης του κ. Χαιρετάκη Μιχαήλ, ψήφισαν οι κ.κ. Χαιρετάκης Μιχαήλ, Βάρδα Μαρία και Μαρινάκης Αλέξανδρος.

Υπέρ της πρότασης του κ. Ιερωνυμάκη Πριάμου, ψήφισε ο κος Ιερωνυμάκης Πριάμος.

Στην παρούσα απόφαση δήλωσαν ότι απέχουν από τη ψηφοφορία οι κ.κ. Φραγκάκης Εμμανουήλ και Χαριτάκη Μακράκη Χρυσάνθη.

Αφού συντάχθηκε το παρόν υπογράφεται ως παρακάτω:
Ηράκλειο **20-06-2024**

**Ο Πρόεδρος της Επιτροπής
Περιβάλλοντος και Χωροταξίας**

Τα Μέλη

**Νίκος Ξυλούρης
Αντιπεριφερειάρχης Περιβάλλοντος ΠΚ**